

Retninger — med Undtagelse af en lille sur reaktionær Fløj — om det Forfatningsudkast, der blev Grundloven af 5. Juni 1849. Ogsaa denne Grundlov, vor første og gode Grundlov her i Landet, kom til Verden, ganske vist inspireret af Aanden fra 48, af den smukke Aand, som den sidste ærede Taler nævnedes, men paa den anden Side som en Frugt af Brydninger og Kampe, ganske som den, vi nu er i Færd med at skabe, en Frugt af politiske Forhandlinger, af private Samtaler, af Partimøder, hvis Beslutninger endog blev holdt hemmelige indtil selve Afstemningen i Salen. For mig har det mindre at betyde, hvilken Fremgangsmaade man anvender til at naa et Maal, naar Maalet, der naas, er godt. Om private Samtaler i Politik er forkastelige eller ikke, beror for mig paa, om de fører til et godt Resultat eller ikke. Fører de til noget, der efter min Mening er et slet Resultat, fordømmer jeg den Fremgangsmaade, der har medført dette Resultat. Fører de til noget, jeg anser for et godt Resultat, roser og anerkender jeg den.

Ogsaa den Gang lød der fra yderste højre Fløj Ugleskrig mod den nye, frie Forfatning. De formuleredes i en berømt Tale af Københavns daværende Biskop Mynster, ligesom vi nu har hørt en saadan Røst fra en københavnsk Murermester. Asmund Gleerup svarede derpaa. Biskop Mynster havde sagt, at den frie Valgret — den lige og almindelige Valgret, som vi kalder den i vore Dage — var en Rus, som Folket i Paris havde drukket sig, og som nu gjorde Folkene hele Europa over øre i Hovederne. Asmund Gleerup svarede værdig og smukt: Det er ikke sandt! Den frie Valgret blev ganske vist bragt til vore Strande af de frygtelige, men dog velgørende Storme, som kom fra Frankrig i Slutningen af det 18. Aarhundrede, men de Erøkkorn, som af denne Storm spredtes til vore Strande, har en ældre Historie. Den frie Valgret, sagde han overfor den højkrystalige Biskop, er i Virkeligheden et Led i de gamle, evige, kristelige Grundtanker, som rummes i Ordene: Frihed, Lighed og Broderskab. Det var Asmund Gleerups Udtalelser i den grundlovgivende Forsamling for 66 Aar siden.

Disse evige, høje Grundtanker genenføres i denne nye Grundlov saaledes, som de blev gennemført i 5. Juni-Grundloven. Dens § 30 gennemfører Valgretten almindelighed, § 32 Valgrettens Lighed. Der blev ogsaa den Gang, for 66 Aar siden, talt, ligesom vi nu har

hørt en enkelt Røst, om Demagogiet, om disse samvittighedsløse Folkeforførere, som ophidsede Folkene i alle Lande. Jeg ved ingen bedskere Modsætning, ikke nogen bitrere og skarpere Modsætning end den mellem Demagogi og Demokrati. Efter min Opfattelse — og det er da ogsaa Ordets Betydning — er Demokrati Folkets Selvstyre, Folkets Selvherredømme, modent, velovervejeth. Skal der tales om Demagogi, maa jeg sige, at jeg ganske vist ser Tegn derpaa. Saadan som jeg ser paa Tingene for Tiden ud over Verden, ser jeg demagogiske Tilløb i helt andre Lejre end i Demokratiets. Jeg ser Tilløb der, hvor en gammel Reaktion bliver nødsaget til at komme ud paa den almindelige Valgrets Grund og derfor ikke er gennemtrængt af Aanden og Ideen i Demokratiet, i den almindelige Valgrets, Folkets og de enkelte Folkefællers modne, velovervejede Selvherredømme, ansvarsbevidste Folkestyre. Jeg ser saadanne Tilløb i Antisemitismen i Tyskland, i en vis Form af Klerikalisme i Frankrig, Jingoisme, Chauvinisme og Nationalisme i de forskellige Lande, der intet har med den sunde nationale Idé at gøre, men ansvarsløst og samvittighedsløst appellerer til Dumheden — den, der kan findes baade her og der i et endnu ikke tilstrækkeligt oplyst Folk —, der spekulerer i Uvidenheden og lefter med de mest overfladiske Følelser og Stemninger og søger at fremkalde Panikbevægelse og Panikvalg. Demokratiet er efter min Mening Modsætningen til Demagogiet, denne Demokratiets farligste, bitreste og lumskeste Fjende, som vi ogsaa vil komme til at kæmpe med i de kommende Dage og netop under den frie Forfatning, som vi nu faar, hvor Reaktionen ikke længere har privilegeret Valgret at støtte sig til og derfor maa ud paa den almindelige Valgrets Grund uden at forstaa den almindelige Valgrets Aand og Idé, uden at have Tillid til Folkets Intelligens og sunde Omdømme.

Et gammelt Ord siger: Kald paa Kongen i Mennesket, og Kongen svarer, men kald paa Sjøveren, og du faar et Sjøverord til Svar, og jeg tror, at dette er rigtigt. Jeg støler paa Folkets sunde Sans; derfor er jeg Demokrat. Saadan gør alle Demokrater. I det snart kvart Aarhundrede, i hvilket jeg har deltaget i det offentlige Liv, har jeg altid erfaret, at hvor en Sag blev fremlagt, alsidigt belyst og med Lejlighed til en sindig Overvejelse i en Folkeforsamling, i en Hovedbestyrelse, paa en Partikongres eller paa en Generalforsam-